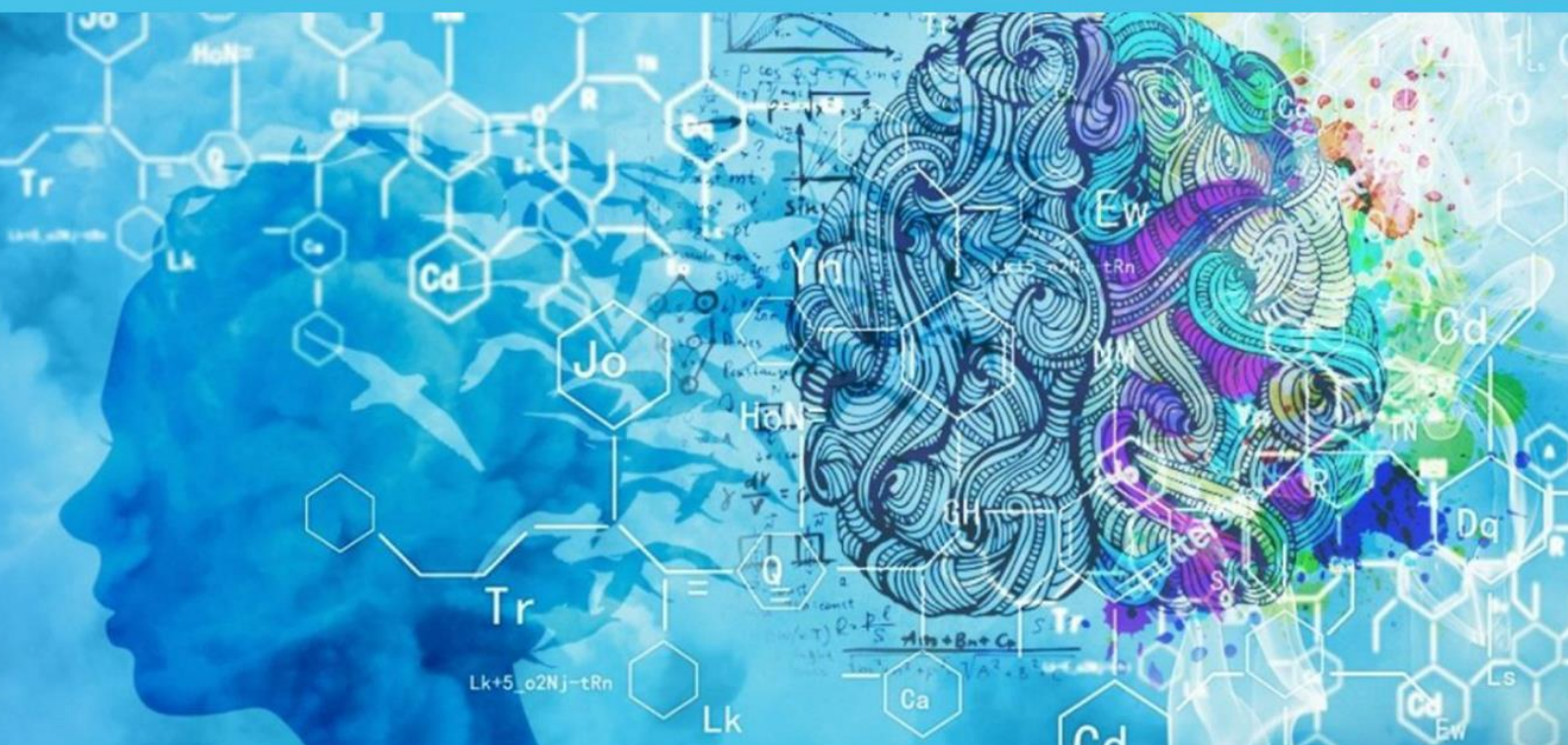

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ISSUES OF MODERN SCIENCE, SOCIETY AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 29-31, 2022**

**KHARKIV
2022**

TOPICAL ISSUES OF MODERN SCIENCE, SOCIETY AND EDUCATION

Proceedings of VII International Scientific and Practical Conference

Kharkiv, Ukraine

29-31 January 2022

Kharkiv, Ukraine

2022

UDC 001.1

The 7th International scientific and practical conference “Topical issues of modern science, society and education” (January 29-31, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2022. 1899 p.

ISBN 978-966-8219-85-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Topical issues of modern science, society and education. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kharkiv, Ukraine. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-topical-issues-of-modern-science-society-and-education-29-31-yanvarya-2022-goda-harkov-ukraina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kharkiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Authors of the articles

VOCABULARY KNOWLEDGE IN STUDENTS OF NON-LANGUAGE SPECIALTIES

141. *Dychka N. I.* 662
DIFFICULTIES OF STUDENTS IN ENGLISH WRITING
142. *Gazieva M. T.* 665
TEACHERS OF TODAY IN UZBEKISTAN
143. *Makhmudova D.* 668
EFFECTIVE READING STRATEGIES FOR DEVELOPING READING SKILLS
144. *Rogozha E. V., Zaitseva A. V., Bondarenko O. Yu.* 675
ON THE PROSPECTS OF LICHENOLOGICAL METHODS OF RESEARCH OF THE LEVEL OF ATMOSPHERIC AIR POLLUTION IN A SCHOOL COURSE
145. *Trofymova M., Yashchenok A.* 678
ORGANIZATION OF EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES FOR UNIVERSITY STUDENTS WHO STUDY A FOREIGN LANGUAGE IN A NON- LINGUISTIC SCHOOL
146. *Ахмедова М. А.* 685
ТРАНСПОРТНОЕ ЗАГРЯЗНЕНИЕ – ОДНО ИЗ ГЛАВНЫХ ПРИЧИН ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ
147. *Базелюк В. Г., Симоненко К. О.* 689
ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
148. *Байдюк Н. В., Гаменко А. В.* 695
ПОЗИТИВНИЙ ТА НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА
149. *Баишлак І. М., Баишлак М. М., Толмачов В. С.* 700
ЗАСТОСУВАННЯ АR-ТЕХНОЛОГІЙ У ТРУДОВОМУ НАВЧАННІ
150. *Білан О. І.* 704
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК КРИТЕРІЙ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
151. *Білецька О. В.* 710
РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
152. *Білик Б. Я.* 715
ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
153. *Богданова М. В., Мицик Г. М.* 721
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Богданова Мирослава Володимирівна

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мицик Ганна Михайлівна

к.пед.н., старший викладач кафедри прикладної психології та логопедії

Бердянський державний педагогічний університет

м. Бердянськ, Україна

Вступ. Останнім часом цифрові технології дуже стрімко увійшли в наше життя. Їх переваги очевидні. Вони дозволяють оптимізувати рутинні процеси, отримати якісні освітні послуги за умов мінімальних затрат: часових, фінансових, людських. З іншого боку, таке їх активне впровадження в життєдіяльність людини, зокрема і в освіту, зумовлює необхідність опанування педагогічними працівниками комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційних та цифрових технологій. Адже за таких обставин стрімкої цифровізації освіти педагог стає не лише носієм знань, якими він ділиться зі здобувачами освіти, а й провідником у цифровому світі. Саме тому для нього важливим є оволодіти цифровою компетентністю на досить високому рівні.

Актуальність зазначеного обумовлена й тим, що саме педагоги навчають та виховують молоде покоління, яке не просто має успішно реалізувати себе в умовах цифрових змін, а і передати у майбутньому свої знання іншим, зробити внесок у розбудову сталого суспільства. Тож, недостатній рівень цифрової компетентності педагогів унеможливорює формування високого її рівня у здобувачів освіти. Не втрачає своєї значимості вирішення такого завдання і у разі, якщо мова йде про підготовку майбутніх вчителів спеціальної освіти, розвитку їх здатності створювати, творчо використовувати та методично правильно впроваджувати інформаційні технології у корекційно-розвиткову роботу з дітьми з особливими освітніми потребами.

Мета роботи – з урахуванням стрімкого розвитку й активного застосування інформаційних технологій в освіті обґрунтувати необхідність змін в професійній підготовці майбутніх вчителів спеціальної освіти, формування у них цифрової компетентності.

Матеріали і методи. Для досягнення поставленої мети було використано наступні методи дослідження: аналіз різних поглядів науковців на проблему, що досліджується; структурно-функціональний – для виділення та характеристики з переліку ключових для вищої освіти компетентностей майбутніх вчителів спеціальної освіти цифрової компетентності, обґрунтування необхідності її формування.

Результати та обговорення. Професійна підготовка сучасного вчителя спеціальної освіти в системі вищої педагогічної освіти, у своїй більшості, визначається процесами, що відбуваються в соціальному й культурному середовищі. Нині наявності у майбутніх випускників суто професійних навичок для попиту їх на ринку праці замало. Затребуваними для роботодавців є такі фахівці, які не просто вміють розв'язувати складні задачі у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, але й вміють швидко орієнтуватись в інформаційному просторі, гнучкі та легко пристосовуються до мінливих умов сьогодення. Це переконливо доводять результати звіту Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє робочих місць-2020», де висвітлені топ-10 навичок, які будуть потрібні майбутньому фахівцеві на ринку праці до 2025 року. І серед абсолютно нових у ньому стали навички, пов'язані з використанням технологій, моніторингом і контролем; технологічного дизайну й програмування [6]. Тож, виникає необхідність формування у майбутніх фахівців, зокрема й тих, що працюватимуть у сфері освіти, цифрової компетентності. Підтвердження тому ми знаходимо і у звіті за результатами загальнонаціонального опитування «Цифрова грамотність населення України». Респонденти віком від 16 до 17 (71,6%) [5, с. 108] та 18 - 29 років (59,9%) [5, с. 106] акцентують увагу на тому, що актуальним вести мову про навчання їх цифровим навичкам. У розрізці

рівнів освіти (незакінчена вища/вища) на цьому наголошують 55,5% із загальної кількості опитаних [5, с. 106].

Таку затребуваність виправдовує й ситуація, зумовлена спалахом гострої респіраторної хвороби COVID-19. Карантинні обмеження на усій території України, обумовленні пандемією, змусили переглянути форми надання освітніх послуг. Безальтернативним в цьому випадку виявились технології дистанційного навчання, використання яких вимагали від педагогів певного рівня сформованості цифрових навичок. Як наслідок, зваживши на ситуацію, стали наявними деякі проблеми, щодо здатності їх активного застосування учасниками освітнього процесу, розв'язання яких вимагало необхідності самовдосконалення в цьому напрямку та чіткої розробки системи підтримки, розвитку їх цифрової компетентності. Звернувшись до наукових досліджень вітчизняних учених (Н. В. Морзе, О. В. Базелюк та ін. [3]), під останньою розуміємо «складне динамічне цілісне інтегративне утворення особистості, яке є його багаторівневою професійно-особистісною характеристикою у сфері цифрових технологій і досвіду їхнього використання, що обумовлене, з одного боку, потребами та вимогами цифрового суспільства, а з іншого, – появою цифрового освітнього простору, який змінює освітню (навчально-виховну) взаємодію всіх її учасників, характеризується широким залученням мережі Інтернет, цифрових систем зберігання та первинної систематизації даних, а також автоматизованих цифрових аналітичних систем (на основі нейромереж та штучного інтелекту), що дозволяє ефективніше здійснювати професійну діяльність та водночас вимагає (можливо – стимулює або потребує) постійного професійного саморозвитку» [3, с. 50]. Відзначимо, що подібне формулювання подано і в оновленій Рамці цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників 2021 року [1].

Нагальна потреба у формуванні і розвитку цифрових навичок майбутніх вчителів спеціальної освіти врешті решт виправдовується і вимушеною необхідністю переходу на дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами, що здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку.

І якщо ще рік тому існував певний скептицизм щодо використання технології дистанційного навчання, зокрема для проведення корекційно-розвиткових занять для осіб з особливими освітніми потребами, із затвердженням наказу МОН України від 08.09.2020 р. № 1115 «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» це вже сприймається як належне [2, с. 221]. В цих умовах дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами може передбачати залучення допоміжних технологій дистанційного навчання (озвучування даних з екрану, голосове введення тексту, субтитри, клавіатури зі спеціальними можливостями тощо) з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та їх інтересів [4]. Відтак, не зникає потреба у вчителів спеціальної освіти, здатних до методично правильного добору та використання цифрових інструментів у професійній діяльності відповідно до означених корекційно-розвиткових завдань, зваживши, перш за все, на можливості та потреби дітей з особливими освітніми потребами.

Беззаперечно, цифрові технології змінили наше життя при тому, що нове покоління зумерів та альфа вже не уявляють свого існування без Інтернету та телефонів (планшетів, комп'ютерів). Переважну більшість свого часу, за словами їх батьків, вони проводять в інформаційному просторі, переглядаючи суто розважальний контент [7]. Тож, на наше переконання, головна загроза для дітей тут криється у тому, що вони починають сприймати гаджет як найдоступніше джерело для розваги, та аж ніяк для розвитку та навчання. Такі зміни торкаються і дітей з особливими освітніми потребами, а тому сучасний вчитель спеціальної освіти повинен вміти своєчасно адаптувати класичні корекційні або освітні методики до особливостей зростаючого покоління, гейміфікувати навчання, робити проведений час у цифровому просторі корисним та безпечним для них.

Висновки. Отже, безсумнівно, реалії сьогодення вимагають від вищої педагогічної освіти такої підготовки майбутніх вчителів спеціальної освіти, які б не тільки були конкурентоспроможними на ринку праці, вільно володіли своєю професією та орієнтувались в суміжних галузях діяльності, але й були

здатними до формування інклюзивного освітнього середовища з широким використанням у своїй корекційно-розвитковій роботі сучасних цифрових технологій. Тож, нами визначено один з пріоритетних напрямків в підготовці учителів спеціальної освіти, який має бути врахований на рівні освітньо-професійної програми та відповідним чином забезпечений, перед усе, в навчально-методичному сенсі.

Список використаних джерел

1. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Проєкт. URL: <https://cutt.ly/WIEWWY0> (дата звернення: 17.10.2021)

2. Мицик Г. М. Про використання технологій дистанційного навчання при вивченні окремих навчальних дисциплін студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 35 (4), 2021. С. 220–227.

3. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проєкт) / Н. Морзе, О. Базелюк, І. Воротникова, Н. Дементієвська, О. Захар, Т. Нанаєва, О. Пасічник, Л. Чернікова. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету»*, 1-53. 2019. doi: 10.28925/2414-0325.2019s39

4. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти: наказ МОН України від 08.09.2020 № 1115. URL: <https://cutt.ly/5IEWZRn> (дата звернення: 11.11.2021)

5. Цифрова грамотність населення України. Звіт за результатами загальнонаціонального опитування. URL: <https://cutt.ly/qIEEi0r> (дата звернення: 05.10.2021)

6. Як реформа НУШ готує наших дітей до нових умов на ринку праці. URL: <https://cutt.ly/PIEEW5g> (дата звернення: 05.10.2021)

7. Survey Shows Parents Alarmed as Kids' Screen Time Skyrockets During COVID-19 Crisis. URL: <https://cutt.ly/4Uxoi2o> (дата звернення: 07.11.2021)